

Cepiva proti SARS-CoV-2 in druga cepiva za bolnike z redkimi boleznimi jeter

Bolnikom z redkimi boleznimi jeter priporočamo, da se cepijo proti COVID-19!

To velja za bolnike z redkimi boleznimi jeter kot so primarni biliarni holangitis (PBC), primarni sklerozantni holangitis (PSC), avtoimunski hepatitis (AIH), žilnimi boleznimi jeter in vsem z dekompenzirano boleznijo jeter, ki čakajo na presaditev jeter, in tudi za bolnike po presaditvi.

Glede na izsledke so cepiva varna. V primeru nejasnosti se posvetujte s svojim zdravnikom.

Pandemija covid-19 ima velik vpliv na vse nas, vključno z bolniki, zdravniki in drugim zdravstvenim osebjem. Vpliva na celotno družbo. Glede na dosedanje podatke je tveganje za težji potek okužbe in smrt pri bolnikih z redkimi boleznimi jeter približno enako kot v splošni populaciji. Zato je evropska referenčna mreža RARE-LIVER v preteklosti bolnike in zdravnike pozvala, da ne spreminjajo načina zdravljenja in ne ukinjajo potrebnega zdravljenja za zaviranje imunskega sistema. Tudi novejši podatki podpirajo ta pristop. **Postavljajo pa se nova vprašanja glede cepiv proti covid-19, ki so že prišla na tržišče ali jih kmalu pričakujemo.**

Podati vam želimo jasno informacijo o cepivih. Zdravniki in znanstveniki, ki zdravimo bolnike z redkimi boleznimi jeter, si želimo, da boste izkoristili možnost cepljenja v skladu s predvidenim načrtom cepljenja v vaši državi. Dostopnost cepiv se bo v naslednjih mesecih hitro povečala in bo z veliko verjetnostjo omogočila, da se bo pandemija končala še letos.

Čeprav gre za novo tehnologijo cepljenja z informacijsko RNK (mRNA) pri izdelavi cepiv za ljudi, obstaja o tej tehnologiji že veliko znanja in tudi izkušenj pri cepivih za živali. Gre za učinkovit način, ki omogoča hitrejši razvoj in proizvodnjo kot pri običajnih cepivih. Slaba stran je, da je potrebno cepiti dvakrat v razmaku treh do štirih tednov in, da so za hrambo in transport cepiva potrebne posebej nizke temperature. Neželeni učinki teh cepiv so podobni tistim, kot jih poznamo pri drugih cepljenjih, vključno s cepljenjem proti gripi in so: lokalna reakcija z rdečino in bolečino na mestu cepljenja; pri nekaterih tudi utrujenost, glavobol in vročina v trajanju do tri dni. Kot pri drugih cepivih, je nekaj oseb z močnim nagnjenjem k alergijam po cepljenju razvilo alergijsko reakcijo, kar nikakor ni povezano z avtoimunskimi boleznimi. Vsekakor je treba cepljenje izvajati pod ustreznim zdravstvenim nadzorom, enako kot pri vseh cepljenjih.

Na žalost cepiv še niso preizkusili na otrocih in zato zanje še niso odobrena. Odločitev o cepljenju otroka je treba pretehtati z lečečim pediatrom v skladu z omejenimi podatki. Tveganje za težji potek okužbe s SARS-CoV-2 je pri otrocih manjše.

Pomembno je poudariti, da ne gre za živa cepiva, zato so varna tudi za bolnike, ki prejemajo zdravila za zaviranje imunskega sistema. Razvijajo tudi druge vrste cepiv, npr. oksfordsko cepivo, ki temelji na tehnologiji virusnega vektorja in bo, ko bo odobreno, tudi primerno za bolnike, ki se zdravijo z zaviralci imunskega sistema, saj ravno tako ni živo cepivo.

Poudarjamo, da so cepiva zelo učinkovito sredstvo za preprečevanje hudih okužb. Zato priporočamo da bolniki, ki jemljejo zdravila za zaviranje imunskega sistema, nadaljujejo z ostalimi cepljenji proti gripi, pnevmokoknim okužbam in noricam/pasovcu ne glede na trenutno pandemijo. Pogovorite se z vašim zdravnikom in izkoristite pomembne napredke v medicini, da zaščitite svoje zdravje.

Z najboljšimi željami za zdravo in srečno 2021,

Ansgar W. Lohse

Koordinator ERN RARE-LIVER

Profesor Medicine

*Predstojnik I. oddelka za medicino (gastroenterologija, hepatologija, infekcijske bolezni in tropska medicina),
Univerzitetni klinični center Hamburg-Eppendorf, Hamburg, Nemčija*

Prevedel: asist. dr. Jernej Breclj, dr. med., Klinični oddelek za gastroenterologijo, hepatologijo in nutricionistiko, Pediatrična klinika, UKC Ljubljana, in Katedra za pediatrijo, Medicinska fakulteta, Univerza v Ljubljani, Ljubljana, Slovenija